Nr 25

Kulturutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973:66 angående vissa anslag ur kyrkofonden jämte motioner.

Propositionen

I propositionen 1973:66 (utbildningsdepartementet) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

dels besluta att

1. i propositionen angivna merkostnader för anordnande av nya lokaler för ärkebiskopens kansli skall stanna slutligt på kyrkofonden,

dels medge att ur kyrkofonden

2. erforderliga medel får tas i anspråk för bestridande av sådana utgifter för kyrkoherden för samer som angetts i propositionen,

3. fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. efter Kungl. Maj:ts prövning utgår bidrag till avlöning av sex tjänstemän hos svenska kyrkans centralråd för evangelisation och församlingsarbete enligt de grunder som förordats i propositionen,

4. till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse utgår dels för tiden den 1 januari – den 30 juni 1973 ytterligare avlöningsbidrag med sammanlagt 15 600 kr., dels fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. 19 bidrag om vartdera 37 000 kr. för år till avlöning av präster som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet,

5. fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. utgår medel med högst 60 000 kr. för budgetår för studiebidrag åt präster vid tjänstledighet i vissa fall och för anordnande av vissa teologiska fortbildningskurser för präster,

6. för budgetåret 1973/74 utgår bidrag till Svenska diakonsällskapet med högst 133 000 kr. till bestridande av kostnader för utbildning av kyrkomusiker vid Sköndalsinstitutet,

7. för budgetåret 1973/74 utgår medel med högst 80 000 kr. för anlitande av biträde vid handläggningen av kyrkliga ärenden inom vederbörande statsdepartement,

8. fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. utgår anslag med 190 000 kr. för år till extra utgifter.

Propositionens huvudsakliga innehåll kan sammanfattas på följande sätt.

Det föreslås att vissa kostnader för anordnandet av ett kansli för ärkebiskopen skall stanna slutligt på kyrkofonden och att medel ur fonden får användas för att bestrida omkostnader för kyrkoherden för samer. Avlöningsbidrag föreslås utgå för sex tjänster hos svenska kyrkans centralråd för evangelisation och församlingsarbete under villkor bl. a. att resp. tjänsteinnehavare är präst; dock bör Kungl. Maj:t få medge undantag från detta villkor. Vidare förordas uppräkning av avlönings-

bidragen till sjömanspräster, anslaget för anordnande av teologiska fortbildningskurser för präster m. m., bidraget till kyrkomusikerutbildningen vid Sköndalsinstitutet och anslaget ur kyrkofonden till extra utgifter. För anlitande av biträde inom utbildningsdepartementet vid handläggningen av kyrkliga ärenden begärs oförändrat belopp.

I vad gäller *avlöningsbidragen till sjömanspräster* erinras i propositionen om att svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse f. n. erhåller 19 dylika bidrag. Styrelsen har anhållit dels om en uppräkning av varje bidrag med 5 650 kr., dels om ett retroaktivt tillägg, dels om ytterligare ett bidrag. Som grund för sistnämnda anhållan har styrelsen åberopat särskilt dels att den från Evangeliska fosterlandsstiftelsen övertagit ansvaret för avlönande av en sjömanspräst i Liverpool, dels att styrelsen sedan den 1 juli 1972 bedriver försöksverksamhet i Beirut. Verksamheten i Beirut har enligt styrelsen tagits upp på begäran av ombordanställda i svenska fartyg och med tillstyrkan från Sveriges officiella representation i Libanon.

Kammarkollegiet har framhållit att antalet avlöningsbidrag ökat under de senaste åren utan att omfattningen av den verksamhet som genom sjömansvårdsstyrelsen bedrivs i utlandet ökat i samma mån. Bl. a. på grund härav avstyrker kollegiet styrelsens begäran om ytterligare ett avlöningsbidrag. Däremot har kollegiet ingen erinran mot bifall till styrelsens anhållan om uppräkning av bidragen och om retroaktivt tillägg.

Styrelsens förslag om ytterligare ett avlöningsbidrag har inte i propositionen förts vidare till riksdagen. Däremot förordas att varje bidrag med hänsyn till de ökade lönekostnaderna höjs med 2 000 kr. och att ett sammanlagt belopp av 15 600 kr. får utgå som retroaktivt tillägg.

För innevarande budgetår har ur kyrkofonden anvisats ett belopp av högst 125 000 kr. till bestridande av kostnaderna för den *kyrkomusikaliska linjen vid Sköndalsinstitutet*. Direktionen för Svenska diakonsällskapet har anhållit om en höjning till 172 800 kr., vilket belopp motsvarar de beräknade kostnaderna för avlöningar åt lärare efter avdrag av elevavgifter. Kammarkollegiet har tillstyrkt en höjning med 8 000 kr., och detta förslag har i propositionen biträtts av föredragande statsrådet.

Motionerna

Utskottet behandlar i detta sammanhang motionerna

1973:1677 av herr Nilsson i Agnäs m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen beslutar höja anslaget till kyrkofonden med 37 000 kr. för att möjliggöra ett avlöningsbidrag till en sjömanspräst i Beirut,

1973:1834 av herr Werner i Malmö m. fl. (m, s, c, fp) vari hemställs att riksdagen beslutar att vid behandlingen av propositionen 1973:66, punkten 6 i hemställan, anslå 150 000 kr. till bestridande av kostnader för utbildning av kyrkomusiker vid Sköndalsinstitutet,

1973:1835 av herrar Wikström (fp) och Mattsson i Lane-Herrestad (c) vari hemställs att till Svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. får utgå 19 bidrag om vartdera 40 650 kr. till avlöning av präster som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet.

Till stöd för yrkandet i motionen 1973:1677, som i sak innebär att sjömansvårdsstyrelsens ansökan om ytterligare ett avlöningsbidrag bör bifallas, åberopas den stora insats som de svenska sjömanskyrkorna gör. Även yrkandet i motionen 1973:1835 överensstämmer i sak med önskemål som framförts av sjömansvårdsstyrelsen. Vad slutligen beträffar motionen 1973:1834 yrkas i denna en höjning utöver Kungl. Maj:ts förslag men dock inte upp till det belopp – 172 800 kr. - som begärts av direktionen för Svenska diakonsällskapet.

Utskottet

De avlöningsbidrag ur kyrkofonden som utgår till sjömansvårdsstyrelsen är avsedda som bidrag till styrelsens kostnader för sjömanspräster. Enligt vad utskottet inhämtat kan det nuvarande bidragsbeloppet, 35 000 kr., beräknas genomsnittligt motsvara ungefär 90 procent av styrelsens kostnader per sjömanspräst. Denna relation kommer att bibehållas vid bifall till propositionens förslag om en höjning av bidragsbeloppen till 37 000 kr. Utskottet tillstyrker detta förslag och avstyrker därmed motionen 1973:1835.

Antalet avlöningsbidrag har under den senast förflutna tioårsperioden ökat från 12 till 19. Av propositionen framgår att föredragande statsrådet vägt den föreliggande framställningen från sjömansvårdsstyrelsen om ytterligare ett bidrag mot övriga önskemål om anslag ur kyrkofonden och därvid funnit sig inte böra tillstyrka någon ökning av antalet avlöningsbidrag. Utskottet ansluter sig till denna ståndpunkt och avstyrker sålunda motionen 1973:1677.

Med hänsyn till den återhållsamhet i fråga om utgiftsökningar som i dagens läge är ofrånkomlig anser sig utskottet inte böra föreslå någon höjning av det i propositionen till bidrag till kyrkomusikerutbildningen vid Sköndalsinstitutet beräknade beloppet av 133 000 kr. Utskottet tillstyrker alltså propositionen i denna del och avstyrker motionen 1973:1834.

Vad gäller övriga förslag i propositionen tillstyrks dessa av utskottet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beslutar att de i propositionen 1973:66 angivna merkostnaderna för anordnande av nya lokaler för ärkebiskopens kansli skall stanna slutligt på kyrkofonden,
2. att riksdagen medger att erforderliga medel ur kyrkofonden får tas i anspråk för bestridande av sådana utgifter för kyrkoherden för samer som angetts i propositionen 1973:66,
3. att riksdagen medger att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. efter Kungl. Maj:ts prövning utgår bidrag till

avlöning av sex tjänstemän hos svenska kyrkans centralråd för evangelisation och församlingsarbete enligt de grunder som förordats i propositionen 1973:66,

4. att riksdagen medger att ur kyrkofonden till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse för tiden den 1 januari – den 30 juni 1973 utgår ytterligare avlöningsbidrag med sammanlagt 15 600 kr.,
5. att riksdagen med bifall till propositionen 1973:66 och med avslag på motionen 1973:1677 medger att ur kyrkofonden till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. utgår 19 bidrag årligen till avlöning av präster som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet,
6. att riksdagen med bifall till propositionen 1973:66 och med avslag på motionen 1973:1835 medger att vart och ett av de under punkten 5 angivna avlöningsbidragen fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. utgår med 37 000 kr. för år,
7. att riksdagen medger att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. utgår medel med högst 60 000 kr. för budgetår för studiebidrag åt präster vid tjänstledighet i vissa fall och för anordnande av vissa teologiska fortbildningskurser för präster,
8. att riksdagen med bifall till propositionen 1973:66 och med avslag på motionen 1973:1834 medger att ur kyrkofonden för budgetåret 1973/74 utgår bidrag till Svenska diakonsällskapet med högst 133 000 kr. till bestridande av kostnader för utbildning av kyrkomusiker vid Sköndalsinstitutet,
9. att riksdagen medger att ur kyrkofonden för budgetåret 1973/74 utgår medel med högst 80 000 kr. för anlitande av biträde vid handläggningen av kyrkliga ärenden inom vederbörande statsdepartement,
10. att riksdagen medger att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. utgår anslag med 190 000 kr. för år till extra utgifter.

Stockholm den 12 april 1973

På kulturutskottets vägnar
HERBERT LARSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Larsson i Vänersborg (s), Källstad (fp), fru Frænkel (fp), herrar Leander (s), Eriksson i Ulfsbyn (c), Green (s), Andersson i Örträsk (s), Norrby i Gunnarskog (c) och fru Johansson (s).

Reservation

beträffande antalet bidrag till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse för avlöning av präster som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet av herr Källstad (fp) och fru Frænkel (fp) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Antalet avlöningsbidrag" och slutar med "motionen 1973:1677", bort ha följande lydelse:

Den ståndpunkt utskottet intagit till frågan om avlöningsbidragens storlek får ingalunda uppfattas som uttryck för bristande uppskattning av sjömansvårdsstyrelsens verksamhet bland svenska sjömän i utländska hamnar. Utskottet anser nämligen denna verksamhet vara i hög grad värd att stödja och vill med hänsyn till de skäl som anförts för en ökning av antalet bidrag från 19 till 20 tillstyrka det i motionen 1973:1677 framställda yrkandet härom.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen i anledning av propositionen 1973:66 och med bifall till motionen 1973:1677 medger att ur kyrkofonden till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse fr. o. m. den 1 juli 1973 t. v. utgår 20 bidrag årligen till avlöning av präster som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet,